27
Nucleaire veiligheid

Aan de orde is het **VAO Nucleaire veiligheid (AO d.d. 24/05)**.

De **voorzitter**:
Ik heet de minister van harte welkom.

☐

Mevrouw **Van Veldhoven** (D66):
Voorzitter. Ik heb drie moties.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat er twijfels zijn gerezen over de vraag of Nederland wel voldoende is voorbereid op een kernramp en dat de zorgen hierover zo snel mogelijk moeten worden weggenomen;

verzoekt de regering, de Onderzoeksraad Voor Veiligheid (OVV) formeel te verzoeken om een onderzoek te overwegen naar de vraag of Nederland voldoende is voorbereid op een kernramp en de Gezondheidsraad bij dat onderzoek te betrekken,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Van Veldhoven. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 69 (32645).

Mevrouw **Van Veldhoven** (D66):
Ik weet dat de minister met de Onderzoeksraad Voor Veiligheid in gesprek was, maar het lijkt mij belangrijk dat we het politieke signaal afgeven dat de Kamer dit graag zou willen. Het blijft uiteindelijk aan de OVV zelf om de afweging te maken of deze dat wil doen.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat het van groot belang is dat inwoners van Nederlandse gemeenten gelegen nabij kerncentrales in het buitenland voorzien worden van betrouwbare informatie bij een incident met of stillegging van een kerncentrale;

overwegende dat de veiligheidsregio al een rol heeft met betrekking tot de rampen- en crisisbeheersing in het geval van zware (nucleaire) ongelukken;

verzoekt de regering, de rol van de veiligheidsregio in de onafhankelijke informatievoorziening omtrent een incident of stillegging van een nabijgelegen kerncentrale te versterken, en zo nodig daarin samen te werken met de Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS),

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Van Veldhoven. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 70 (32645).

Mevrouw **Van Veldhoven** (D66):
Dan mijn laatste motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de minister van Economische Zaken en sinds kort de minister van Infrastructuur en Milieu informele afspraken maken over gezamenlijke inspecties van en informatievoorziening over kerncentrales met hun Belgische collega's;

overwegende dat de Belgische Hoge Gezondheidsraad pleit voor Europese coördinatie ten aanzien van kerncentrales;

overwegende dat structurele afspraken met buurlanden over nucleaire installaties bijdragen aan het vertrouwen van inwoners en overheden;

verzoekt de regering, in gesprek te gaan met België, Duitsland, Luxemburg, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk, en geharmoniseerde, structurele afspraken over vergunningverlening, informatievoorziening bij incidenten en betrokkenheid bij inspecties na onvoorziene stillegging van nucleaire installaties vast te leggen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Van Veldhoven en Agnes Mulder. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 71 (32645).

Voorzitter: Van Veldhoven

☐

Mevrouw **Agnes Mulder** (CDA):
Voorzitter. Ik heb de motie die zojuist is ingediend, inderdaad ondersteund. Die ligt aardig in lijn van de materie waarover wij het tijdens het AO van vorige week hebben gehad. Wij willen alleen even formaliseren wat onze intentie is, ook tegenover onze inwoners in de grensregio's. Het CDA wil dus dat Nederland meer betrokken wordt bij de besluitvorming rondom de Belgische kerncentrales in de

grensstreek met Nederland. Als er iets misgaat met die centrales, kunnen ook de gevolgen voor onze Nederlandse inwoners groot zijn. Vandaar dat het CDA wil dat de minister hierover verdere afspraken maakt met de Belgen. Daarbij gaat het niet alleen om het betrekken van de omliggende Nederlandse gemeenten, maar ook om het betrekken van de provincies, om het toezicht op de veiligheid van de kerncentrales en om de besluitvorming over de vergunningen en de voorlichting aan de bevolking. Daar dient Nederland gewoon bij betrokken te worden.

De minister heeft al het nodige gedaan om te komen tot gezamenlijke inspecties, informatievoorziening en het betrekken van de omgeving bij de besluitvorming, maar deze afspraken kunnen in onze ogen nog worden versterkt door ze structureel van aard te maken en schriftelijk vast te leggen. Formelere procedures geven meer zekerheid aan onze inwoners en onze bestuurders. Dat geldt niet alleen voor de relatie met België, maar voor die met al onze buurlanden. Vandaar de motie die net mede namens D66 is ingediend.

☐

Mevrouw **Van Tongeren** (GroenLinks):
Voorzitter.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de regering heeft besloten om de veiligheidsmaatregelen te treffen in een straal van 100 kilometer rond kerncentrales en deze te harmoniseren met Duitsland en België;

verzoekt de regering om te onderzoeken hoe inspraak voor bewoners, binnen die straal van 100 kilometer, op de veiligheid van kerncentrales vormgegeven kan worden, en de Kamer hierover te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Van Tongeren. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 72 (32645).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat kernenergie door het Euratom-verdrag een speciale positie binnen de EU heeft ten opzichte van andere energiesoorten op het gebied van financiering, verzekering en onderzoek;

verzoekt de regering, in Europa te agenderen op welke wijze de speciale positie van kernenergie afgebouwd kan worden en een gelijk speelveld voor alle energiebronnen gecreëerd kan worden, en de Kamer hierover te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Van Tongeren. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 73 (32645).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de kerncentrale Borssele een financieel risico kan vormen voor Nederlandse overheden;

constaterende dat kernenergie niet meetelt bij het bepalen van het aandeel opgewekte hernieuwbare energie;

verzoekt de regering, met de betrokken bedrijven en lagere overheden een plan op te stellen voor het uitfaseren van kerncentrale Borssele, waarbij rekening gehouden wordt met de juridische en financiële aspecten en de leveringszekerheid van energie, en de Kamer hierover in 2016 te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Van Tongeren. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 74 (32645).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de regering heeft besloten om de veiligheidsmaatregelen in een straal van 100 kilometer rond kerncentrales te harmoniseren met Duitsland en België;

overwegende dat Nederlands grondgebied in de 100 kilometerzone ligt van meerdere buitenlandse kerncentrales;

verzoekt de regering om te inventariseren wat de actuele status is van alle relevante binnenlandse en buitenlandse veiligheids- en evacuatieplannen;

verzoekt de regering voorts, aan te geven wanneer alle plannen volledig gereed zullen zijn,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Van Tongeren. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 75 (32645).

☐

De heer **Remco Dijkstra** (VVD):
Voorzitter. De Kamer heeft terecht uitvoerig gesproken over nucleaire veiligheid. De VVD heeft het belang van duidelijke verantwoordelijkheden, heldere communicatie en maximale veiligheid benadrukt. De verantwoordelijkheden mogen voor bestuurders helder zijn, maar de zorgen van mensen in de grensstreek zijn niet minder geworden. Mensen vragen zich af hoe veilig het is. Lopen zij het risico op een nucleaire ramp, zeker omdat het oudere centrales betreft? Ik lees in de stukken wel dat centrales veilig zijn, maar ik denk dat maar weinigen in grensstreek dat ook zo voelen.

Met de communicatie is het van hetzelfde laken een pak. De minister zegt dat die al is verbeterd, maar wat merken de mensen daarvan? Daar zit ik mee, want de onzekerheid is groot onder inwoners van Brabant, Zeeland en Limburg. Het is aan de overheid, vind ik, om die onzekerheid zo veel mogelijk weg te nemen en om te laten zien dat we alles in het werk stellen om de veiligheid te garanderen. Zo krijgen mensen in een deel van het land een briefje over jodiumpillen, maar aan de andere kant van het land niet. Hoe weten ze dan waar ze aan toe zijn? Zo'n briefje roept natuurlijk ook vragen op. Is het zo slecht gesteld dat het ook echt nodig is? Mensen lezen bijna dagelijks wat in de krant staat over ieder incident in een Belgische kerncentrale, maar ze weten niet goed wat het voor hen betekent. Daarom dien ik de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat mensen in Zeeland, Noord-Brabant en Limburg zich ongerust maken over het gevaar van nucleair materiaal bij kerncentrales en de gevolgen als het misgaat;

verzoekt de regering, de communicatie over nucleaire veiligheid te verbeteren zodat bewoners van de grensprovincies tijdig en beter weten waar ze aan toe zijn, en hiervoor een plan van aanpak aan de Kamer te doen toekomen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Remco Dijkstra. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 76 (32645).

☐

De heer **Smaling** (SP):
Voorzitter. Het was een goed debat vorige week, zoals wel vaker met deze minister. Ik heb één motie, waarvan ik weet dat ze die niet heel enthousiast zal omhelzen, maar je weet maar nooit. We hebben de discussie gehad over hoe je tegen die Belgische centrales moet aankijken. Het punt was of Nederland zich moet aansluiten bij hoe Duitsland en Luxemburg zich tegenover België hebben opgesteld. De minister was daar geen voorstander van. Maar ja, ik denk toch en hoor hier sommige collega's ook zeggen dat mensen met name in Zuid-Nederland zich ongerust maken. We kwamen niet helemaal uit de inhoudelijke discussie over de definitie van "risico", ook door het gebrek aan termijntjes. Het gevaar is echter toch echt wel toegenomen doordat België een veiligheidsprobleem blijkt te hebben en mensen die eventueel kwaad willen — je hoopt en je weet het niet — die kerncentrales misschien op de korrel hebben. De kwetsbaarheid is ook verhoogd doordat het oude centrales zijn en ze dus regelmatig afslaan. Vandaar mijn motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de situatie rond de Belgische kerncentrales een grote bron van zorg vormt voor met name de inwoners van Zeeland, Noord-Brabant en Limburg;

verzoekt de regering, aan te sluiten bij Duitsland en Luxemburg in het verzoek aan België om de kerncentrales bij Doel en Tihange stil te leggen en vervolgens België aan te bieden om te helpen bij de omschakeling naar alternatieve stroomvoorziening,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Smaling. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 77 (32645).

De heer **Smaling** (SP):
Omdat mijn moeder morgen 94 wordt, denkt de minister misschien toch: ach, we gaan die motie uitvoeren. Wie weet!

De **voorzitter**:
De minister draagt uw moeder vast een warm hart toe. We gaan luisteren naar mevrouw Dik-Faber van de ChristenUnie. Naast mevrouw Dik-Faber is ook mevrouw Fokke toegevoegd aan de lijst van sprekers, dus hierna krijgen we ook nog de Partij van de Arbeid. Mevrouw Dik-Faber, ga uw gang.

☐

Mevrouw **Dik-Faber** (ChristenUnie):
Voorzitter. Dank u wel.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat het radioactief afval in de duinen bij Petten zo snel mogelijk moet worden overgebracht naar de COVRA;

overwegende dat het Rijk een lening van 82 miljoen euro verstrekt heeft voor de integrale bedrijfsvoering inclusief het opruimen van het historische afval;

constaterende dat in diverse rapportages wordt getwijfeld aan de haalbaarheid van 2022;

verzoekt de regering, maatregelen te nemen om het historische afval zo spoedig mogelijk, en zeker niet ná 2022, over te brengen naar de COVRA,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Dik-Faber. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 78 (32645).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

verzoekt de regering, ervoor zorg te dragen dat bij nucleaire installaties toezicht wordt gehouden door stralingscontroleurs, die volledig onafhankelijk van de reguliere bedrijfsvoering kunnen handelen en ook niet op de loonlijst staan,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Dik-Faber. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 79 (32645).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat uit jaarverslagen van NRG blijkt dat er al twintig jaar lang geen wetenschappelijk onderzoek wordt verricht, terwijl dit de pijler is onder de nieuwe reactor Pallas;

overwegende dat medische isotopen worden geproduceerd in cyclotrons, in onder andere Alkmaar en universitaire medische centra;

verzoekt de regering, de voorbereidingen voor Pallas te stoppen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Dik-Faber. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 80 (32645).

Mevrouw **Dik-Faber** (ChristenUnie):
Mijn laatste motie is de volgende.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat burgemeesters in de grensregio zich zorgen maken over de veiligheid van verouderde Belgische kerncentrales;

overwegende dat de Onderzoeksraad Voor Veiligheid heeft geadviseerd om decentrale overheden nauwer te betrekken bij de besluitvorming in (inter)nationale energievraagstukken als daarbij de veiligheid van bewoners in het geding is;

verzoekt de regering, gemeenten nauwer te betrekken bij de besluitvorming en hierover ook in overleg te treden met de Belgische overheid,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Dik-Faber. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 81 (32645).

De heer **Remco Dijkstra** (VVD):
Ik heb een vraag over de motie op stuk nr. 80, over medische isotopen. Mevrouw Dik-Faber weet dat mensen in ziekenhuizen worden behandeld met medische isotopen en dat zij daar vaak beter van worden. Hoe wil mevrouw Dik dat oplossen en opvangen?

Mevrouw **Dik-Faber** (ChristenUnie):
Ik vind het ook ontzettend belangrijk dat de productie van medische isotopen niet onder druk komt te staan. Mij is echter door deskundigen verteld dat deze productie van medische isotopen niet afhankelijk hoeft te zijn van Petten, omdat er ook elders in de wereld reactoren staan die hiervoor geschikt zijn. Nog belangrijker hierbij is dat er nieuwe ontwikkelingen zijn met cyclotrons. Die cyclotrons zijn trouwens niet zo heel nieuw. Zij draaien in Alkmaar en in alle universitaire medische centra. Die kunnen die productie ook opvangen. Als dat aan de orde is, hebben we Petten en PALLAS, de opvolger van de oude reactor in Petten, beslist niet meer nodig.

De heer **Remco Dijkstra** (VVD):
Er zijn ook deskundigen die het tegendeel beweren. Zij zeggen: nee, PALLAS is juist wél nodig en de alternatieven zijn niet genoeg voorhanden. Wat zegt mevrouw Dik tegen al die mensen die op dit moment behandeld worden in ziekenhuizen? Wat antwoordt zij als zij haar vragen stellen over de continuïteit van hun behandeling met radioactief materiaal? Mensen worden niet ziek van zo'n behandeling, maar worden er beter van. Wat zegt mevrouw Dik tegen die mensen?

Mevrouw **Dik-Faber** (ChristenUnie):
Ik zeg tegen die mensen dat de productie van medische isotopen nóóit in het geding mag zijn. Het is mijn overtuiging dat die productie op andere plekken kan plaatsvinden. Ik noemde Alkmaar, ik noemde universitaire medische centra. Er zijn bovendien nieuwe reactoren geplaatst, onder andere in Canada. We zijn dus gewoon niet meer afhankelijk van Petten. Petten is gewoon echt niet langer nodig.

Mevrouw **Agnes Mulder** (CDA):
Ook het CDA heeft deskundigen geconsulteerd. Ik hoor van hen dat wat mevrouw Dik-Faber hier naar voren brengt, niet klopt. Ik maak mij daar ernstig zorgen over. We hebben het ook over de Nederlandse kennisinfrastructuur op het gebied van nucleaire zaken. Maakt mevrouw Dik-Faber zich daar wellicht ook zorgen over? Deze kennis zou dan helemaal uit Nederland verdwijnen.

Mevrouw **Dik-Faber** (ChristenUnie):
Het CDA heeft gewoon een heel andere agenda dan de ChristenUnie als het gaat om kernenergie. Ik heb het nu even niet over de productie van medische isotopen, maar meer in het algemeen over kernenergie, nucleaire wetenschap en alles daaromheen. De ChristenUnie wil gewoon op enig moment af van kernenergie. Het CDA wil dat beslist niet. Daar staan onze partijen dus verschillend in. Voor de productie van medische isotopen hebben we bovendien gewoon geen kernreactor meer nodig. Die productie kan plaatsvinden in cyclotrons. Laten we daarop inzetten en laten we op dat vlak kennis verzamelen en innoveren. Dat heeft ook kracht en dat is de toekomst. Petten is gewoon echt niet meer nodig.

Mevrouw **Agnes Mulder** (CDA):
Ik stel vast dat op de vraag of Petten wel of niet nodig is, door anderen een heel ander antwoord wordt gegeven. De deskundigen die ik spreek, zeggen dat die kerncentrale bij Petten nodig is voor de productie van isotopen voor al die zieke mensen in de ziekenhuizen. Dat zei mijn collega van de VVD zojuist ook. Ik ben benieuwd wat de minister hierover te zeggen heeft. Volgens mij klopt dit verhaal van de ChristenUnie namelijk niet. Ik kan niet begrijpen dat mevrouw Dik hier hardop durft te zeggen dat zij de zieke mensen tegemoet wil komen terwijl zij de kerncentrale waar die isotopen worden geproduceerd, gewoon laat sluiten. Ik snap daar helemaal niets van.

Mevrouw **Dik-Faber** (ChristenUnie):
Ik blijf bij mijn standpunt. Ik heb mij goed laten informeren door deskundigen. De productie van medische isotopen kan gewoon decentraal bij de ziekenhuizen plaatsvinden in de cyclotrons. Dat is een veel veiliger oplossing en dat is de toekomst. Laten we daarop inzetten met kennis en innovatie.

De **voorzitter**:
De laatste spreker van de zijde van de Kamer is mevrouw Fokke.

☐

Mevrouw **Fokke** (PvdA):
Mevrouw de voorzitter. De eerlijkheid gebiedt mij te zeggen dat ik enkel mijn collega Vos vervang. Die kon hier niet bij zijn, dus aan mij de eer om de motie voor te lezen.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de Belgische, nabij Nederland gelegen, kernreactoren in Tihange en Doel regelmatig stilgelegd worden vanwege veiligheidsproblemen;

constaterende dat in België een stroomtekort dreigt en mede daarom in België besloten is om de op leeftijd zijnde kernreactoren in Tihange en Doel toch nog tien jaar door te laten produceren;

overwegende dat vanwege de veiligheid en de afvalproblematiek het wenselijk is dat deze kernreactoren toch gesloten worden, ook omdat bij een kernramp de gevolgen daarvan niet alleen in België terechtkomen maar ook in Nederland, Duitsland en Luxemburg;

overwegende dat Duitsland en Luxemburg de Belgische regering daarom verzocht hebben in ieder geval de kernreactoren in Tihange te sluiten;

verzoekt de Nederlandse regering, zich aan te sluiten bij Duitsland en Luxemburg, en de Belgische regering te verzoeken Tihange en Doel te sluiten;

verzoekt de regering tevens om met de Belgische regering in overleg te treden om de interconnectiecapaciteit tussen Nederland en België versneld uit te breiden, zodat op deze manier met behulp van schone energie een stroomtekort in België niet meer zal voorkomen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Fokke en Jan Vos. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 82 (32645).

Daarmee zijn wij aan het einde gekomen van de termijn van de zijde van de Kamer. Er zijn een stuk of veertien moties ingediend. Ik denk dat de minister in ieder geval een minuut of vijf nodig heeft om de beantwoording voor te bereiden.

De vergadering wordt van 16.32 uur tot 16.40 uur geschorst.

De **voorzitter**:
Wij gaan luisteren naar de reactie van de minister op de ingediende moties. Ik geef het woord aan de minister.

Minister **Schultz van Haegen-Maas Geesteranus**:
Voorzitter. Ik heb eigenlijk alleen moties, geen vragen. Ik ga ze meteen allemaal langs.

In haar motie op stuk nr. 69 verzoekt mevrouw Van Veldhoven de regering de OVV formeel te verzoeken een onderzoek te overwegen. Ik ontraad de motie. De reden is dat de Onderzoeksraad Voor Veiligheid nog geen formeel besluit genomen heeft en onafhankelijk handelt. Dat heb ik ook in het AO aangegeven. Ik kan hun dat in het kader van de onafhankelijkheid ook niet formeel vragen. Ik zal wel de wens van de Kamer doorgeven. Volgens mij los ik daarmee de vraag op die mevrouw Van Veldhoven heeft gesteld. Ik ga het niet formeel aan hen vragen, maar ik geef de wens van de Kamer door. Ik ontraad daarmee deze motie.

Dan kom ik bij de motie-Van Veldhoven op stuk nr. 70 over de rol van de veiligheidsregio's in het kader van de onafhankelijke informatievoorziening. Ik zie deze motie als ondersteuning van mijn beleid. Er is thans ook overleg gaande over de versterking van de informatievoorziening naar aanleiding van eerdere debatten in de Kamer. De veiligheidsregio's in het zuiden van het land zijn daarbij betrokken. Dat gaat ook over hun eigen rol en de combinatie tussen wat zij communiceren en wat de ANVS (Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming) communiceert. Ik zie haar dus als ondersteuning van beleid.

In hun gezamenlijke motie op stuk nr. 71 vragen mevrouw Van Veldhoven en mevrouw Mulder of de regering in gesprek wil gaan met België, Duitsland, Luxemburg, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk om te komen tot geharmoniseerde structurele afspraken over vergunningverlening, informatievoorziening en betrokkenheid bij inspecties, en die vast te leggen. Ik ontraad deze motie. Dat is niet omdat ik het niet belangrijk vind, maar omdat wij op EU-niveau al afspraken hebben gemaakt over veiligheidsregels, informatie-uitwisseling, peerreviews en gezamenlijke inspecties. Dat is dus nog breder dan de groep die hier genoemd wordt. Zoals ik ook aangaf in het AO, klopt het inderdaad dat er in de uitvoering daarvan nogal eens verschillen zitten. Dan gaat het over de manier waarop op detailniveau gecommuniceerd wordt over incidenten. Daarover zijn wij op dit moment in gesprek met de partij waarmee wij op dat punt een probleem hebben — nou ja, "probleem" — met de partij waarbij wij het verschil zien, namelijk de Belgen. Maar ik kan dat niet vastleggen; dat is niet mijn bevoegdheid. Ik kan dat niet doen. Ik kan alleen maar met hen in gesprek blijven. In die zin ontraad ik de motie.

Mevrouw **Agnes Mulder** (CDA):
Maar stel nou dat de minister wel tot afspraken komt? Kan zij die afspraken dan niet vastleggen en aan de Kamer meedelen?

Minister **Schultz van Haegen-Maas Geesteranus**:
Dat zijn dan individuele afspraken tussen in dit geval Nederland en België. Wij zijn namelijk met elkaar in gesprek over wat we kunnen doen om de informatievoorziening te verbeteren en te harmoniseren. Daarover kan ik de Kamer natuurlijk mededelingen doen, maar voor de relatie tussen de diverse landen is er een apart EU-stramien waarin ook afspraken worden gemaakt. Dat kan ik niet eenzijdig namens één land veranderen en vastleggen. Daarom ontraad ik de motie. Ik kan echter wel zeggen dat we daarmee bezig zijn.

Mevrouw **Agnes Mulder** (CDA):
Zegt de minister dus dat zij de afspraken die er dan worden gemaakt, naar de Kamer stuurt? De minister zegt dat zij dat gedeelte van de motie overneemt dat betrekking heeft op de Belgen. Ik kan me echter ook voorstellen dat afspraken over nucleaire installaties in brede zin als voorbeeld kunnen dienen voor die andere landen. Is de minister bereid om dat te bekijken?

Minister **Schultz van Haegen-Maas Geesteranus**:
Onze ANVS is continu in gesprek met andere landen om te bezien of de gezamenlijke afspraken goed op elkaar aansluiten en of we kunnen harmoniseren als er onduidelijkheid is. Als afspraken tussen Nederland en België op dat vlak tot voorbeeld van de andere landen kunnen dienen, zullen we dat inbrengen. Of deze landen die afspraken uiteindelijk ook overnemen, hangt af van wat er in Europees verband op detailniveau wordt afgesproken.

Dan kom ik bij de motie op stuk nr. 72 van mevrouw Van Tongeren waarin gevraagd wordt om inspraak in de rampenplannen. Ook hierover hebben we in commissieverband een aantal keren gesproken. Het is niet aan ons om tegen buurlanden te zeggen dat Nederlandse gemeenten inspraak moeten hebben in de veiligheid van kerncentrales in andere landen. Wel heb ik aan België gevraagd of het mogelijk is om onze eigen gemeenten daar meer bij te betrekken. Ze zijn aan het bekijken of ze daar wel of niet op ingaan. Keuzes maken over een kerncentrale is een nationale bevoegdheid, dus ik kan het niet afdwingen. Ik heb eerder al aangegeven dat ik België hierom gevraagd heb. Ze hebben in ieder geval aangegeven dat ze de informatievoorziening willen harmoniseren. Onze vraag over de inspraak hebben ze nog niet beantwoord. Wat onze eigen centrales betreft: in Nederland wordt inspraak vastgesteld door de lokale overheid, waaronder gemeenten of veiligheidsregio's; ook is er burgerparticipatie mogelijk via de gemeenteraad. Ten aanzien van de Belgische centrales hebben we geen bevoegdheid. Ik ontraad deze motie dus.

Mevrouw **Van Tongeren** (GroenLinks):
De motie vraagt niet om het te regelen maar om te onderzoeken hoe het zou kunnen en daarover te overleggen met de buurlanden. Het is dus een inspanningsverzoek en geen resultaatsverzoek.

Minister **Schultz van Haegen-Maas Geesteranus**:
Eigenlijk heb ik dat al gedaan. Ik ben bij onze buren geweest. Ik heb tegen hen gezegd dat ik me de zorg van onze omwonenden goed kan voorstellen en heb gevraagd of zij niet nader betrokken kunnen worden bij de inspraak. Op die vraag heb ik geen antwoord gekregen. Dat betekent vaak: het lijkt ons niet wenselijk. Ik kan dat de volgende keer nogmaals aan de orde stellen. Ze hebben wel gezegd dat ze met de informatievoorziening gezamenlijk aan de slag willen gaan. Voor mij is het daarmee een beetje afgerond, maar ik wil de vraag best nogmaals stellen. Wij kunnen de

vraag steeds opnieuw doorgeven, maar we hebben er geen formele rol in en kunnen het niet afdwingen.

Mevrouw **Van Tongeren** (GroenLinks):
We zouden bijvoorbeeld het goede voorbeeld kunnen geven door burgers in ons buurland die 100 kilometer van onze kerncentrale af wonen, inspraak te geven bij onze centrales. Als we het belangrijk vinden dat onze bewoners inspraak hebben bij de Belgische centrales, dan kunnen we via de buitenlandse omwonenden alvast onderzoeken hoe dat in Nederland vorm zou kunnen krijgen. Daarmee kom je een stapje dichter bij het elkaar gunnen dat burgers invloed op die centrales hebben. Die cirkel van 100 kilometer erkent deze regering immers wel.

Minister **Schultz van Haegen-Maas Geesteranus**:
Nee, die cirkel van 100 kilometer is voor mij arbitrair. Ik neem aan dat u die hebt opgenomen in het kader van de jodiumpillen. Dat gaat over iets anders, namelijk binnen welke straal je jodiumpillen moet uitdelen. Door wat mevrouw Van Tongeren nu zegt, namelijk dat wij alvast inspraak aan de andere kant moeten geven, brengt ze mij ertoe dat ik de motie ontraad. Ik vind dat je ook moeten kijken naar wat je met inspraak doet. Ik heb aan de Belgen gevraagd: kunnen jullie op een of andere manier onze omwonenden beter erbij betrekken? Nu hebben ze immers het gevoel dat ze er niets over te zeggen hebben. Inspraak kent verschillende varianten, van het uiten van je mening tot en met invloed hebben op de besluitvorming. Dat kan inspraak ook behelzen. Ik probeer echt even voorzichtig te zijn, want andersom zou ik niet in één veeg de Belgen inspraak willen geven ten aanzien van onze kerncentrale in Borssele. De Belgen zullen op hun beurt niet willen dat met één gesprek de Nederlanders inspraak krijgen ten aanzien van de kerncentrales in Doel en Tihange.

De **voorzitter**:
We doen interrupties in tweeën, maar als u heel kort bent, mag u nog een vraag stellen.

Mevrouw **Van Tongeren** (GroenLinks):
Er staat alleen: onderzoeken hoe het kan. Er wordt niet gevraagd om het nu al te regelen. Het gaat om de vraag wat er eventueel mogelijk is.

Minister **Schultz van Haegen-Maas Geesteranus**:
Ik zal nogmaals toezeggen — in het AO heb ik dat ook gedaan — dat ik nog eens met de Belgische collega's naga hoe de betrokkenheid van onze omwonenden in de grensstreken kan worden vergroot. Dat geldt ook voor discussies over centrales over de grens. Ik zeg daarmee niet dat wij onze inspraak meteen openstellen voor de Belgen. Als zij dat doen, zullen wij moeten nagaan hoe wij de betrokkenheid in Nederland vorm kunnen geven. Dat is mijn antwoord.

De **voorzitter**:
Verandert dat uw oordeel over de motie?

Minister **Schultz van Haegen-Maas Geesteranus**:
Ja, laat ik dan maar zeggen: oordeel Kamer. Ik heb het natuurlijk al gedaan en ik heb het ook al toegezegd, maar ik zal dat nog een keer doen.

De **voorzitter**:
Er is ook een mogelijkheid om de motie over te nemen.

Minister **Schultz van Haegen-Maas Geesteranus**:
Ik houd het op: oordeel Kamer.

De **voorzitter**:
De motie op stuk nr. 72 wordt overgelaten aan het oordeel van de Kamer.

Minister **Schultz van Haegen-Maas Geesteranus**:
Ik kom op de motie van mevrouw Van Tongeren op stuk nr. 73 over Euratom en de specifieke positie van kernenergie door het Euratom-verdrag. In de motie wordt verzocht om die positie af te bouwen. Ik ontraad deze motie, dat zal helder zijn. Er ligt een Euratom-verdrag en er geldt een specifieke positie voor kernenergie. Of we kernenergie gebruiken of niet, is een nationale bevoegdheid. Ik ben er geen voorstander van om die positie af te bouwen.

De motie van mevrouw Van Tongeren op stuk nr. 74 gaat over kerncentrale Borssele. De regering wordt verzocht een plan op te stellen voor de uitfasering van de kerncentrale, daarbij rekening te houden met de juridische en financiële aspecten en de leveringszekerheid van energie, en de Kamer hierover in 2016 te informeren. Ik ontraad deze motie. In de energiemix is kernenergie in Nederland niet uitgesloten. Als de kerncentrale in Borssele veilig is, is er voor mij ook geen reden om de centrale te sluiten en af te bouwen.

In de motie op stuk nr. 75 vraagt mevrouw Van Tongeren te inventariseren wat de actuele status is van alle relevante binnenlandse en buitenlandse veiligheids- en evacuatieplannen. Ook hier zit ik er een beetje tussenin. De veiligheidsregio's zijn verantwoordelijk voor de rampenbestrijdingsplannen. De hebben ze ook. De veiligheidsregio's Zeeland en Midden- en West-Brabant hebben een gezamenlijk rampenbestrijdingsplan ten aanzien van Borssele maar ook ten aanzien van Doel. Er staat heel gedetailleerd beschreven hoe de evacuatie dient plaats te vinden, bijvoorbeeld ten aanzien van kwetsbare groepen, scholen en ziekenhuizen. Die plannen zijn er dus en ze zijn ook geactualiseerd. Mij wordt ook gevraagd om de actuele status van de buitenlandse veiligheids- en evacuatieplannen te inventariseren. Wij vragen wel altijd de Duitse en Belgische plannen op. Op zich zou ik dat dus kunnen doen, maar ik heb geen rol in het gereed maken. Ik weet niet of dat in de motie wordt gevraagd. Ik zie mevrouw Van Tongeren ontkennend schudden. Het oordeel over de motie laat ik aan de Kamer. Dan geef ik aan hoe het met de plannen staat, want dat is wat mevrouw Van Tongeren vraagt.

Ik ga nu in op de motie op stuk nr. 76 van de heer Dijkstra, waarin hij de regering verzoekt om de communicatie over nucleaire veiligheid te verbeteren voor de bewoners in de grensprovincies en om de Kamer een plan van aanpak te doen toekomen. De inhoud van die motie kwam in meerdere

of mindere mate eigenlijk ook bij andere partijen terug. Ik heb in het AO van vorige week gezegd dat er in samenwerking met veiligheidspartners, onder andere de veiligheidsregio's, een landelijke communicatiewerkgroep "nucleair" start. België wordt gevraagd om daarin te participeren. De bestaande risico- en crisiscommunicatieplannen, ook over stralingsincidenten, worden geactualiseerd en bij de behandeling van de Kernenergiewet is een amendement aangenomen, waardoor de ANVS informatie over storingen bij buitenlandse kerncentrales moet verstrekken. Morgen heeft de ANVS een overleg met het FANC, waarin ook de genoemde punten aan de orde komen. Ik breng de Kamer na de zomer met een Kamerbrief op de hoogte van de voortgang. Ik beschouw deze motie dus als ondersteuning van het beleid.

De heer Smaling verzoekt de regering in de motie op stuk nr. 77 om aan te sluiten bij het verzoek van Duitsland en Luxemburg aan België om de kerncentrales bij Doel en Tihange stil te leggen en vervolgens België aan te bieden om te helpen bij de omschakeling naar alternatieve stroomvoorziening. Allereerst wil ik de moeder van de heer Smaling alvast feliciteren met haar verjaardag van morgen, maar ik denk dat ik het bij die felicitaties laat en niet ook deze motie als cadeautje geef. Over de reden heb ik het al vaker gehad: nucleaire veiligheid is een nationale verantwoordelijkheid. Als wij constateren dat er om veiligheidsredenen een reden zou zijn om de kerncentrales bij Doel en Tihange te sluiten, zou ik mij moeten aansluiten bij Luxemburg en Duitsland, maar op basis van de adviezen die ik van mijn onafhankelijke organisatie heb gekregen, kan ik dat niet waarmaken. Dan wordt het veel meer een politieke keuze of je wel of niet vindt dat kernenergie een plek moet hebben in ons bestel. Dat is een andere discussie. Er is voor mij dus geen nieuwe informatie gekomen die leidt tot een verandering van het Nederlandse standpunt. Ik zal mij dus niet aansluiten bij het Duitse en Luxemburgse verzoek en ik ontraad de motie.

De heer **Smaling** (SP):
Is de bezorgdheid in de zuidelijke provincies dan geen drijfveer voor de minister om dat toch te doen? Als Duitsland en Luxemburg zich vanwege politieke motieven zo uiten jegens België, is dat ook een manier om de bevolking enigszins gerust te stellen. Als ik aan de Nederlandse kant van de grens ga staan en tomaten naar de kerncentrale in Doel gooi, raak ik die. Het is wel een centrale in een ander land, maar op grond van de geografie is dat amper nog relevant.

Minister **Schultz van Haegen-Maas Geesteranus**:
Als deze zelfde vraag bijvoorbeeld zou gaan over Borssele en als u dus zou vragen om Borssele te sluiten, zou ik hetzelfde antwoord geven. Zolang Borssele veilig is en deel uitmaakt van de energiemix die wij in dit land hebben gekozen, zie ik geen reden om Borssele te sluiten. Het heeft dus niet zozeer te maken met "veilig" of "onveilig". Het heeft te maken met de vraag of je als politieke partij vindt dat kernenergie wel of niet deel moet uitmaken van de energiemix. Dit kabinet heeft aangegeven dat kernenergie deel uitmaakt van de energiemix. Dat geldt voor ons eigen land. Als we naar onze buurlanden kijken, zullen we niet iets anders van hen vragen dan wat wij van onszelf vragen. Voor de bewoners van de grensstreek vind ik het vooral belangrijk dat zij heel goed weten welke gemelde incidenten werkelijk reden zijn voor zorg en welke incidenten niet en dat wij meer inzicht en transparantie krijgen in wat er gebeurt met de kerncentrales die over de grens liggen. Dat is waar ik op stuur, maar dat is iets anders dan zeggen dat een kerncentrale dicht moet omdat je kernenergie eigenlijk een onwenselijke vorm van energie vindt.

De heer **Smaling** (SP):
Dat is toch niet helemaal het punt, want Borssele is in vergelijking met die dingen bij Doel natuurlijk een vriendelijk half vanillebolletje. In Borssele zijn er recent ook niet veel meldingen van storingen, terwijl in Doel en Tihange de ene storing na de andere plaatsvindt. Dan kun je met een deskundig team wel tot de conclusie komen dat er geen gevaren zijn, maar gevoel hoort ook bij de mens. Dat moet je gewoon serieus nemen.

Minister **Schultz van Haegen-Maas Geesteranus**:
Gevoel hoort bij de mens. Dat moet je ook serieus nemen. Daarom praten we zo veel over de communicatie, de helderheid en de transparantie, maar uiteindelijk gaat het natuurlijk om de feiten. Politiek bedrijf je uiteindelijk ook op basis van de feiten.

Uit de feiten blijkt niet dat er een onveilige situatie is en ook niet dat er relatief meer incidenten zijn dan op andere plekken. Ik heb aangegeven dat ik wel zie dat zij veel meer typen incidenten melden, dus ook incidenten die niet in het nucleaire deel plaatsvinden, dan gebeurt bij bijvoorbeeld de Nederlandse centrales. Er is dus een verschil in de typen meldingen. Ik praat vaak over wat er tot nu toe is voorgekomen, want de Kamer vraagt mij daar ook vaak naar en dan vraag ik weer terug bij de andere kant. Op basis van wat is voorgevallen kan ik niet constateren dat zich daar een gevaarlijker situatie voordoet dan bij ons. Dan vind ik ook niet dat ik me moet aansluiten bij een verzoek tot sluiting op basis van onveiligheid.

In de motie op stuk nr. 78 van mevrouw Dik-Faber wordt verzocht om zo snel mogelijk het afval van Petten naar COVRA te brengen, en zeker niet na 2022. Ik ontraad deze motie. Daarvoor zijn een paar redenen. Het historische afval ligt nu veilig in het daarvoor ontworpen gebouw. Ooit was het de bedoeling dat het er altijd zou blijven, totdat een keer werd besloten om het te verplaatsen. Er is op dit moment geen veiligheidsrisico. Om het te kunnen afvoeren naar COVRA, moet je het eerst sorteren, scheiden en opnieuw verpakken. Dat is een technisch complexe operatie, uniek in de wereld. Dat kost gewoon tijd, zoals ook in het plan van aanpak zit. Dat moet ook goed gebeuren. Het moet wat mij betreft wel spoedig — ook wij hebben 2022 als doelstelling — maar ook veilig en zorgvuldig. Ik vind het belangrijker dat het proces goed gaat dan dat we op een data gaan zitten duwen. Op dit moment wordt door twee ploegen zestien uur per dag gewerkt aan het ompakken. Daarom ontraad ik deze motie.

In de motie op stuk nr. 79, ook van mevrouw Dik-Faber, wordt verzocht om te onderzoeken of in de huidige situatie, waarin voor het interne toezicht verantwoordelijke stralingsdeskundigen in dienst zijn bij de vergunninghouder, de onafhankelijkheid wel voldoende is gewaarborgd. Eigenlijk stel mevrouw Dik-Faber voor om deze personen niet meer

in dienst te laten zijn van het bedrijf. Ik ontraad deze motie. Een eigen, interne stralingshygiënische toezichtsorganisatie die onafhankelijk opereert, is een wetttelijk vereiste. Die onafhankelijkheid wordt geborgd door de positie die zo'n coördinerend deskundige heeft in de bedrijfsstructuur: los van de hiërarchische lijn en in direct contact met de leiding van het bedrijf en met de ANVS. Ze staan wel op de loonlijst — dat is eigenlijk het enige element — maar zijn wel volstrekt onafhankelijk. Ook internationaal is deze opzet zeer gebruikelijk. De onafhankelijkheid van dit interne toezicht wordt door de ANVS gecontroleerd.

Mevrouw **Dik-Faber** (ChristenUnie):
Ik zou willen zeggen: wiens brood men eet, diens woord men spreekt. Maar goed, laat ik nog even ingaan op mijn eerste motie, op stuk nr. 78. De minister zegt dat er hard wordt gewerkt. Ze wil niet vastzitten aan een datum. In het algemeen overleg heeft ze nog gezegd dat 2022 voor haar het doel is. In de stukken van de ANVS, gebaseerd op de rapportage van de commissie-Turkenburg, lees ik dat 2022 alleen in het meest plausibele scenario kan worden gehaald. Men houdt dus al rekening met een overschrijding. Is dat ook wat de minister zegt? Zegt ze dat we 2022 niet halen en dat het dus later wordt? En gaat ze daarmee akkoord?

Minister **Schultz van Haegen-Maas Geesteranus**:
Nee, ik heb zelf in mijn hoofd dat we streven naar 2022. Ik zeg dat voor mij de datum niet heilig is. Het gaat om een veilig proces. Het moet gewoon goed gescheiden, goed verpakt en goed vervoerd worden. Als het langer moet duren maar het daardoor wel veilig en goed wordt gedaan, dan vind ik 2022 niet interessant. Het kan ook 2023 of 2024 zijn. Ik zeg dit niet omdat ik zou weten dat het gaat vertragen. Ik zeg dit, omdat ik het belangrijk vind dat het veilig gebeurt. En op de huidige locatie ligt het ook al veilig.

Mevrouw **Dik-Faber** (ChristenUnie):
Over dat laatste valt veel te zeggen, maar laat ik ingaan op dat streefjaar 2022. Ik weet niet exact wanneer het historische afval daar terecht is gekomen, maar we hebben het echt over tientallen jaren. Eerlijk gezegd vind ik het onbestaanbaar dat we zo veel geld in het project steken, dat er met zo veel menskracht aan wordt gewerkt en dat dan 2022 waarschijnlijk niet eens zal worden gehaald. Wat moet er dan gebeuren? Meer menskracht? Meer geld? Ik zou het ontzettend graag weg willen hebben. Ik ben zeer ongerust over het afval. Ik hoop echt dat de minister dat gevoel van urgentie met mij deelt.

Minister **Schultz van Haegen-Maas Geesteranus**:
Toen ik op bezoek was in Petten, heb ik begrepen dat de oorspronkelijke gedachte was dat het afval gewoon daar zou blijven totdat de 100 jaar voorbij waren waarin het onder de grond opgeslagen zou moeten worden. Op een gegeven moment is besloten dat alle afval naar COVRA vervoerd moet worden. Het proces waarbij het afval in de organisatie zelf opgeborgen was moest dus veranderd worden in een proces waarbij het afval gescheiden, gesorteerd en opnieuw verpakt moest worden. Dat is complex. Nergens anders in de wereld wordt er op zo'n manier gesleept met radioactief afval. Dat moet je heel zorgvuldig doen. Er is dan ook geld vrijgemaakt om dat goed te doen. Men is daar in ploegendiensten continu mee bezig. Het is een complex en uniek proces, zoals ik al gezegd heb. Twee ploegen werken er zestien uur per dag aan. Dat lijkt mij echt een flinke inzet. Je zou er nog meer mensen op kunnen zetten, maar de vraag is waarom je dat zou doen als het op deze plek ook gewoon veilig ligt en er geen veiligheidsrisico is. Laten we het dus gewoon doen zoals we het met elkaar hebben afgesproken. We doen het zorgvuldig en proberen het allemaal op tijd te leveren. Als het meer tijd kost, is dat volgens mij geen probleem, want het gaat vooral om de veiligheid en de zorgvuldigheid van het systeem.

Nu kom ik bij de motie op stuk nr. 80 van mevrouw Dik-Faber. Zij wil niet verder met de nieuwe PALLAS-reactor. Dit onderwerp valt onder de verantwoordelijkheid van mijn collega van EZ. Hij heeft de Kamer vorig jaar in december al geïnformeerd over de wijze waarop men omgaat met de lening en het verstrekken daarvan in tranches. Het budget wordt dus in delen uitgekeerd. In dat verband vinden voortgangsgesprekken plaats tussen de Stichting Voorbereiding Pallas-reactor, de minister van EZ en de provincie Noord-Holland. Er is geen reden om dit proces te doorbreken door de financiering nu stop te zetten. Bovendien kunnen niet alle isotopen voor ziekenhuizen geproduceerd worden met een cyclotron. Dus ik ontraad de motie.

In haar motie op stuk nr. 81 verzoekt mevrouw Dik-Faber de regering om gemeenten nauwer te betrekken bij de besluitvorming en ook in overleg te treden met de Belgische overheid. Ik moet even bekijken in hoeverre deze motie overlap heeft met andere moties. Volgens mij zit deze motie een beetje op dezelfde lijn als de motie van mevrouw Van Tongeren op stuk nr. 72 en die van de heer Remco Dijkstra op stuk nr. 76 die gaan over communicatie en het betrekken van de regio bij de besluitvorming. Ik heb mijn collega Jambon gevraagd om de Nederlandse gemeenten te informeren en erbij te betrekken. Nucleaire veiligheidskeuzes zijn echter een nationale bevoegdheid. Ik kan dus niet anders dan België wederom vragen wat het daarmee gaat doen, maar ik kan de gemeenten zelf niet nauwer betrekken bij de besluitvorming. Excuses dat ik deze motie van mevrouw Dik hardop voorlees, maar er staan zo veel dingen in dat die best complex is. Ik denk dat ik de motie op basis van de bewoordingen moet ontraden, maar mevrouw Dik weet dat ik op basis van de inhoud elke keer in gesprek ben met mijn collega van België.

De **voorzitter**:
Ik dank de heer Dijkstra voor het feit dat hij even overweegt of een interruptie wel noodzakelijk is, want we lopen een beetje uit de tijd. Dat is niet het gevolg van de door hem ingediende motie.

De heer **Remco Dijkstra** (VVD):
Ik begrijp de worsteling van de minister, maar het gaat mij — en mevrouw Dik-Faber volgens mij ook — niet om de burgemeesters. Het gaat natuurlijk om de mensen in Zuid-Limburg, de mensen in Noord-Brabant en de mensen in Zeeland. We moeten het niet alleen bestuurlijk houden, maar juist de communicatie met de mensen daar verbeteren.

Minister **Schultz van Haegen-Maas Geesteranus**:
Volgens mij zit de hele commissie op datzelfde punt en zeg ik steeds: ik doe mijn best, maar wel binnen de nationale grenzen.

Tot slot kom ik bij de motie op stuk nr. 82 van de heer Vos. Daar zitten twee elementen in. In een deel kan ik mij vinden, maar in een ander deel niet. Ik kijk nu even naar de PvdA-fractie en zie dat daar twee andere personen dan de heer Vos zitten. Zij kunnen dit, denk ik, heel goed bij hem neerleggen.

Het eerste verzoek van de heer Vos aan de Nederlandse regering is om zich aan te sluiten bij Duitsland en Luxemburg en de Belgische regering te verzoeken Tihange en Doel te sluiten. Ik heb net al tegen de heer Smaling gezegd dat ik dit niet kan en wil doen. De reden daarvoor is dat ik vind dat je dat alleen kunt doen als je een inhoudelijke reden daarvoor hebt. Het moet geen gevoelskwestie zijn.

Het tweede verzoek is om met de Belgische regering in overleg te treden om de interconnectiecapaciteit tussen Nederland en België versneld uit te breiden, zodat op deze manier met behulp van schone energie een stroomtekort in België niet meer zal voorkomen. Op 11 april is een memorandum of understanding ondertekend met de Belgische minister Marghem, waarin beide landen hebben vastgelegd om die marktintegratie en verdere uitbreiding van de interconnectiecapaciteit te regelen. Daarmee kan ik niet een tekort aan schone energie of aan stroom in België voorkomen, maar volgens mij is het dus al afgesproken tussen beide ministers. De motie is dus overbodig of oordeel Kamer. Ik moet de motie die is ingediend, dus ontraden. Dat waren de veertien moties die door de Kamer zijn ingediend.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**:
De stemmingen over de moties van het VAO Nucleaire veiligheid vinden plaats aanstaande dinsdag.